

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԻՆ
ԵՏԵԻԸ ԻՆՉ ԿԱՅ

Այն դէպքեր զոր պիտի հերկայաջննեմ լինէր չէ ան դէպքերէն, որոնց վրայ ուրիշներ մը անպահանջորում մէջ ամեն ոք կը լսաւորի, թէեւ այդ դէպքեր տանու թիւն ունեցած ըլլայ մարմնի մը հետ որուն վրայ միշտ ամէն ոք դժգոհութիւն մը ունի պատմելիքը: Խնդրելու հոգաբարձու թիւն մը չուրջ կը դառնայ, եւ զարմազող ալ հրաժարականի մը խնդիրն է: Ինչոյ ինչ որ մասնաւոր կերպով կը յատկանշուի է հրաժարականի այս խնդրեր, ո՛ր անդամայիններու միջեւ անհամաձայնութիւն մըն է, ո՛ր թաղային կուսակցութեանց խաղաղութիւն մէջ կարգաւոր, ո՛ր յոյց մը որդեգ զի անդունքի տեղի ունենան այդ հրաժարականին ետ առնուելուն, եւ ոչ ոք միջոց մը պաշտօնի մէջ աւելի ամբողջէն վերահաստատուելու համար չօգտարձայնութիւն մը այս հրաժարականի, եւ կրնանք մասնաւորեկ, Գաղղիոյ-ղի Արամեան վարժարանի հոգաբարձութիւնն հրաժարականը մատուցուած է Թաղական Կուսակցական, պարզապէս, որովհետեւ այս վերջինը՝ իր ստանձնածին մէջ թիրախաւորելու հոգաբարձութիւնը կարող է ամէն ամսուր իշխելիք օրը, կանոնաւոր կերպով եւ ամբողջովին լծարել բոլոր ուսուցիչներուն ամակամները: Մինչեւ այսօր երբ յաւանք լին իջ հոգաբարձութիւն մը հրաժարական մատուցանէ, աւարակելով թէ, քանի որ կատարեալ կանոնաւորութիւն մը ուսուցչական մարմնոյն ամակամները չէ կրնար լծարել, կարող է իր պաշտօնը չարունակելու:

Որքանո մեծ կ'ըլլայ մեր ցաւաւմը երբ բար-
քերու խաթարու մեկը, անարդարականա-
ւոր ինչ կ'զգածու մեկը մատանն էնք, նոյն,
մեծ կ'ըլլայ մեր հաճողը երբ մեզ տախի-
կը տրուի առողջ բարքը՝ օրինակներու
արձագանքը ըլլալու։

Գաւաղը լի Արարուան վարժարանի
հոգաբարձու թիւան հրաժարականը պար-
կողովութիւնը եւ չէ մեզի համար, Սյոյ հրա-
ժարականին խախտ ոյժ մը կայ, առողջ
մատածման, ազնիւ բարքերու ոյժն է անի-
կա։

Մեր՝ մանաւանդ հոգաբարձութեան
շրջանակներուն մէջ սա գաղափարը կը
տիրէ թէ ուսուցիչ մը, որքան ալ պղտի-
լլայ իր պիւտճէն կրնայ պատել ամա-
լիւններու չափորոշիման, առանց սա-
կայն անցնելու ամիսներուն իր վարձքը կտ-
նոնալուր իր պաշտօնի ստանալու:

Անդրդուռիկի կերպով պէտք է համոզուել թէ, ուսուցչութիւնը դորս մը կը կ'ուսար գործ մըն է, իսկ ուսողիչներն ալ պէ գործին մարդիկն են, որոնք հանդէս տեսնուի վարձուած են, պէտք է ունենալ որոշ հմտութիւններ, որոնք կարող են համոզել ըզրոյ կարեւոր գործի մարդիկը, իրենց նաուայութիւնն վարձը կ'սխալման լծարեւով եւ յարգելով իրենց գործը:

Ինչու՞ն կը զգո՞ւնք մեր զարդերէն
որ սպասուած արդիւնքը չեն տար : Բայ
ինչո՞վ կ'ընտրուի այդ արդիւնքը, եթէ ո
այդ գործին մարդցոմով : Ո՞վ են միջ
համար, այդ գործին մարդիկը . — Ուսու
ցիչները, այնպէս է՛ն : Այդ, ուսուցիչները
խաղձ ուսուցիչները, որոնք պատրաստ են
յետք բաներու հանդիսութիւն, եւ որոնք
իրաւունք ալ չունին կանոնաւոր ամառ,
կան մը ստանալու . եւ սպասել որ այ
դ խնդիրները զարդերէն սպասուած ար
դիւնքները տան : չիտալիկ աններելի միա
մտութիւն մին է :

Ավելն գործի հիմը կը կազմէ նիւթաւ կանը, Մեր գործի մարդիկը, որոնցմէ ընդ հանրագլխէ թաղական խորհուրդները եւ հողաբարձունքը կը կազմուին, կը պար- ծենան թէ առէնքն աւելի գիտնող այս ծէնարարութիւնը, Միայն թէ, հակառակ առ- ընցը պարծենկոտութեան, կատարեալ առ-

գէտներն են յաճախ անունը, որովք կ'ը
կարծեն թէ գործարկան սեկտն չներս ա
նքն բան կ'ը փոփոխ, եւ թէ գործի աշ
խարհի ուղիղ սկզբունքները հոն չեն կր
նար գործադրուիլ Սկսեան ատեն որ մ
գաղութներուն սեկտն ներս, գործի աշխար
հի առողջ սկզբունքները չէ գործադրուի
եւ մեր ուսումնիչներն ու զանազաններ
քմահաճոցներուն, կ'ողջ գացող հոգա
բարձրութեան կամքին խաղալիքը ըլլան
էրեւնէ կարելի չպիտի ըլլայ մեր ուսուց
չական կաթմունքի դիրքը բարձրացնուի

Արամեան վարժարանի Հոգաբարձու թեան հրաժարականին ետին, մենք հաստատ կամք մը եւ որոշ գիտակցութիւն մը կը տեսնենք, յարգելու ուսույցութեան արժանապատեւութիւնը, դժբախտ մարդկանկատել զանոնք, այդ նկատուով վարուել անոնց հետ եւ ի փոխարէն իրենք ա իրը թերեւ մարդիկ, պահանջել ամէն բանի անթերի դրժմագրութիւնը։

Ամենէն վերջը, սխալ չի հասկցուելու համար ըսնք թէ, այսքան աղիւն ու գիտակից տարրերէ կազմուած հոգաբարձութիւն մը պէտք չէ որ հրաժարի։ Անիկա պէտք է իր կորովը ցոյց տայ, ոչ թէ հրաժարականին վրայ պնդուել, այլ ի հրաժարականին պատճառը մէջտեղէն վերցնելու համար։

Մ. ՇԱՄՏԱՆՃԵԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ՀԱՐՑԵՐ

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԾՈՎ ԱՅԻՆ, Վ ԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գերմանիոյ աշխարհագրական դիրքը առաջին տեսութեամբ նշատաւոր երեւոյթն մը չընթացիր անոր նաւահանգիստներուն զարգացման: Գերմանիա՝ Եւրոպայի կեդրոնին մէջ ղեկեղուած եւ շունահայտ չըլլալէ ծովեզրի ընդարձակ եւ բազմակողմանի սահմանաձեւ մը (Գերմանիոյ 6,67 մահաւանգածին, 2,470 շրջափակը միայն ծովեզր է, այսինքն 1/3էն ալ պակաս) կ'արժուէր թէ հարկադրուած է իր վաճառականական փոխանակութիւնները կատարել զլիարարարորդ ցրտաձիգ մարտիկ Նիքսոն տուն տարէ ի վեր, եւ կամ առել ծիշկը կէս զարե յետէ սակայն, Գերմանիոյ ծովային առեւտուրը չարուստական ամուսնունքն ունեցած է Եւրոպայի զուրա գանձուն երկիրներու հետ իր ունեցած փոխանակութիւնները հետզհետէ կը բազմապատկուէր իր նաւահանգիստները կ'ընթացներ, ու առեւտրական տորմիլը կ'աճէ եւ հետզհետէ «Գերմանիոյ ճակատագրիկ ծովու վրայ» կը զարնայ: Այսօր գերման առեւտուրի զարե քառորդը կը կատարուի ծովային ճամբով: Իր առեւտրական տորմիլը բոլոր աշխարհին առեւտրական տորմիլընեւուն երկրորդն է, եւ իր նաւահանգիստները մեղէ քանին փայլուն բարդաւաճածն ու սեպցած են: Հարկադր, Լիտտենի հոգը Եւրոպայի երկրորդ նաւահանգիստն է:

Հարգուրի 1899թ. 15 ու կէս միլիոն
Թոսո տարողութեամբ ապրանքային փոխադրեց
Կապիթալի կատարած էր, որոնց ընդհանուր
նուր արժէքը հասած է 6 միլիոն 50
միլիոն ֆրանքի։ Ասկից անմիջապէս մերթ
կու գան Պրէմիէ Հիւսիսային Ժոնսոն մէջ
եւ Շիէթին, Լիւպէք, Քիլ և Նոյն լիւն
Տանձիկ եւ Քէնիկպպէրի Պալթիկի վրայ
աւելուր կամ նուազ մասնակցից են այս ընդ
հանուր զարգացման քորթն,

[illegible]

բարու ետք երկրի մը վերածնունդն է ճիշտ այս պատճառաւ և որ գերմանական հաս-
ւածնագիտաները տեսական զարգացման
մը յայտը կրնան ունենալ, թէևս իրաւա-
ն է որ այսօրինակ հակա արածանք էր ըլ-
լալն ալ իր անպատեհութիւնները ունի-
րատ որդւո՞թէն իր ծովային մեծ նստա-
հանդիսաները անահունդիկ զարգացման
հասցուել, բայց երկրի մը ինչպէս է Սեզ-
լիս երկար ատենէն ի վերեւ երեւոյթ Գի-
մանիս ալ սխտած է ըլլալ քիչ ժամանակ-
էն յետէ, ուր արտաքին վաճառականու-
թիւնը հակա ծաւալումը կը ստանայ
շնաս ներքին տարեւառին, երկրի մը
ստիպուած է օտարին թէ՛ շատ վաճառ-
ել թէ անկիջ շատ քիչը, որ մը չէ որ մը
վաճառիչ է դրկուրելը՝ այն շահատաննե-
րէն ուսկից ինչ կ'ապրի, ինչ որ մեծամե-
տազնասերտը դուռն կրնայ բանալ։ Այժմ
համառօտակի պիտի թուենք այն պատ-
ճառները, որոնց յամր ալ անմիջական
արդիւնքը եղած է այս հակա զարգա-
ցումը։

Գերմանիոյ անտեսագիտական ջարհերէն չըլժան առաջին պատճառը, եւ իր նաւա-
հանգիստներուն արդէր յաջողութեան զըր-
խարէր աղբալիքը եղած է այն խորին ե-
րարատական փոփոխութիւնը, որ Գեր-
մանիոյ մէջ կէս դարէ յետէ սկսած է ե-
րեւան դալլ Գերմանիա որ թիժ. դարուր-
կիտուն դեռ զգնաւորաբար հողագործ է
կիր մըն էր, զարձաւ հեռագհեան եղաւ
առաջնակարգ ճարտարաբանութեան երկիր մ
Այս անժամը նոսրացելէ զատ, այս վերջի
տարիներուն մէջ աւելի եւս շնչաւաւ
Այսօրուան գերմանական կայսրութիւն
կազմող երկիրը 1870ին 40,800,000 հոգ
կը նստցանէր, իսկ 1900ին այդ թիւը հա-
սաւ 56 միլիոնի Տարեկան միջին չափ
լուծւ. որ 1870ին 1890 430,000 հոգի կ
1895էն ի վեր ժողովուրդագէտ կը հաճ
այժմ 500,000 հոգիի 1840-1850 թուան
կանիւրը Գերմանիա հողագործ երկիր
գործողութեան համար անհրաժեշտ

վրալով, դուրսն շատ քան գնելու համար կարողում էիր Իր արտադրության կը բաժնի իր ներքին արտադրութիւնը եւ արտադրած գաղթարեւը ալ շատ մեծ արժէք մը չունէր Տարագադրութեան մէջ գտնաւորութեան բոլոր նիւթիցէնով կը գործածուէր որով մեծ պէտք էր զգար գտնաւոր նախնական նիւթեր գնելու Բայց այս գնելուն հողին արտադրութիւնը չէաւ մուծցանելու, շարունակ անելու համար իր բնակութիւնը Իրաւ է թէ գերման հողագործները այսօր արժանաւ չէ արտադրելու, եւ թիւրեւ առաջուրն է ալ աւելցանել հաճար, վարսակ եւ դարի, եւ չի նորիւ երկրագործական կատարելագործուել միջնորդներ, միմաքանակ արդիւն առաւակ, բայց արմտեաց արտադրութեան արտադրութեան համեմատական է իր բնակչութեան խնդրանքին աճումին հետ, որով Գերմանիա տնտեսութեան է իր պակասը լեցնող օտար երկիրներէ, ինչ որ յստակ պարզութեան է յետագայ վիճակացոյցներ 1890ին Գերմանիա ներածութեան ունեւոր

դէնի վերադարձում նկատելի աճ էր
հասնել 1,397 միլիոն մարդի 1899ին ա
թիւի բարձրացում է 1,738 միլիոնի, ըս
է 230₀ յաւելում արժէքի կողմէ: Բայց
պարզեղենի դիւնորեն հեռուհեռէ անկմ
պատճառաւ, քանակաթիւին է որ ա
մասին պիտուորարք եւ ցայտուն կե
սով մը աչքի կը զարնէ: 1890ին ներմու
ւածքն, 741 միլիոն թխտային փոխարէ1889
Գերմանիա դնած է, 7,852 միլիոն թծոն նը
րդէն: Նոր տարուան մէջ կշիռի տարբեր
թիւըը հասած է 660₀ին: Գերմանիա մա
նստորարք հարկատու է օտար ճրպոյ
րակներու, իր ներքին ընտրի ցորենի սպո
ւան համար 1899ին զուրեւ1,370,000թն
ցորեն գնած է, որուն խումպեակ արժէ
է 180 միլիոն մարք: Ողջ կենդանիներ
եւ սնունդէններու ներմուծութիւնն ալ 1890
հասած է 470 միլիոն մարքի:

Նպարեղէնի այս մեծաքանակ ներա
ման կը միանայ նաեւ նախնական նի
թերու ասեկի կարեւոր եւ մեծաքան
ներածութիւնը 1899/ին Գերմանիա դուրս

2,607 միլիոն մարքի նախնական նիւ
գիւած է, այսինքն 1890ին գնածէն 840 մի
լիոն աւելի, եւ կա՛մ որ նոյնն է, նո
սարեւրջմանն վրայ 489₀ աւելի Միլեւոյ
լըմանին մէջ իր արտածած նախնակա
նիւ վերու քանակութեանը 300 միլիո
ն մարք աւելի եղած է:

Օտար ապրանքներու Գերմանիա ներ-
 քածման այդ շարունակական մալրերիմ
 ջուլթիւնը մեծագոյն նպաստած է գեր-
 ման տուտութեան հաւասարակշիւտե-
 թարգմանման: Բայց միւս կողմէ ալ Գեր-
 մանիա պէտք էր դուրսէն գանձէր այ-
 մեծ քանակ ապրանքին գինը, զոր ին-
 իր վճարէր օտար հրապարակներու ին-
 փութութիւնը համար իր մեծքանակ նե-
 րածումը եւ իր ժողովրդեան յարաճու-
 ցութեանը բաւելու ու դո՛ւրստըմ տալը
 համար, Գերմանիա ճարկարդուեցաւ եւ
 տարարարութեանը ընդլայնել եւ իր ճար-
 տարարութեամբն աւարտարթիւններ
 լրցել ու տարածել աշխարհի չորս ծա-
 րերը: Հումադուրեւ համար այդ բանի
 բաւ է հարեւանցի ակնարկ մը հետեւ ա-
 իմանալ զարգացման վրայ, որուն այս-
 դերմանակաւ հարաւարարութեամբ հաս-
 է, յիշ ատենուն մէջ:

Գլխաւորաբար երկրագործ Գերմանիա-
իր ժողովրդեան յարածուն պէտքերու
ստիպականութեան տակ՝ վերածուեցաւ
ճարտարարուեալական հզօր եւ առաջնե-
կարգ պետութեան մը:

Մինչդեռ ժմ. դարու սկիզբները հո-
ւանասկսն ճարիրէն 80, կ'ապրէր ճող-
գործութեան եւ 1840ին այդ համեմա-
տութիւնը ճարիրէն 70 եւ 1870ին հա-
րիրէն 50 էր, 1882ին ընդհանուր շահ-
ութեան վրայ այդ համեմատութիւնը
կ'ած էր ճարիրէն 42.5ի, իսկ 1895
պատարաստած վիճակացոյցներ ցոյց
կ'տան որ ճողագործ զտակարգը ճարիր-
էն 35.5ի ինկած է ճարտարա չկայ տ. ճող-
գործութենէ խոյս տուող դասակար-
գիւրէն իրեն ճարրիկ վնասել ճարտ-
արեւտար գնաճած ծիւղեղունէ մը:

Մինչ զերման հողագործությունը
ներքին ապաստան՝ ճամբար անընտել
կըլըպը, քնդհանառու իր ճարտարա-
նետար ներքին պահպանման վրա լի բա-
լէն գատ, հեծ համեմատութեամբ ալ տ-
րապագործական նիւթ կորու արտածումն
կընէր, մեծկալ ու կըրկի շահեր ձե-
քերով: Իր ճարտարապետական ա-
տագործութեանց աման համեմատութե-
ան Փերմանիա՝ շնորհիւ իր վաճառականներն
ձեռնարկող զոյրն ու յանդիմանեալն, իրցո-
յիսն նորանոր շահատաններ ստեղծ-
օտար խաղաղասէներու վրայ, իրեն մնա-
լուն յարաբերութիւն ճարիւ-

1899-ին Կերմանիս 1,147 միլիոն մա-
քի ճարտարաբուհետական ներթ հի-
մաժած է, իսկ 1890-ին ալ 2,772 միլի-
ոնաքի արտածուժ ունեցած է ընդը-
2,147 միլիոն մարքի ներքածման Ուր-
1890էն ի վեր իր արտաքին վաճառա-
նութիւնը աճած է հարիւրին 27 հաւ-
մատութեամբ:

Կերմանիս ալսօր բոլանդակ ոչխար
կը ծխէ 3,400 միլիոն մարքի շինու-
ապարանք:

Պաշտօնական վճակացույց մը կը հա
ռւէ թէ Գիրմանիյի մասնական վաճառ
կանութիւնը 1850ին 1,400 միլիոն մար
կը հասնելի, 1870ին այդ թիւը հասնու
4,200 միլիոնի, 1899ին կատարուած
ջանքերէ վերջ՝ Գիրմանական վաճառ
կանութիւնը 10,152 միլիոն մարքի պա
հանդի զուարթ հասած է, որ կ'ընէ
միլիաւ 500,000 միլիոն ֆրանք:

1899ին յառաջ եկած առաւելութիւն
բազմապատմաբ 1880ին, Տարիւրին 74
խակ Տարիւրին 32 բազմապատմաբ 1890
Այժմ գերմանական կայսրութեան եւրոպ
ցոյցը, ինչպէս անդիւրացիութեան եւ ֆրանս
կան եւրոպացոյցները, միշտ կը գոգոյրէ բ
ցով մը, ուսկից պետական դանձր ըն
աշտգոյրելու երկիրը չունի։ Օտար երկր
ներու մէջ չաճաբաւութեան տրուած օ
ման գոյատեւութիւնները, ծովային դիր
առուութիւններէ գոյացած պատկառ

շահը եւ գեւա ուրիշ կարգի դրամական
շահագործութիւններ, որոնք դրամական
գրամապիտում օտար երկիրներու մէջ կը
կատարուին, գերման պետութիւնը կարող
կ'ընեն իր արտածումէն աւելի մեծաքա-
նակ ներածումներու գիտնական Այպօլի
երեսուն տարեկէ յ վեր գերման տաւե-
տուրը նոր փութի մը մէջ մտած է իր
տնտեսական պայմանները բոլորքին կը
տարբերեն ուրիշ երկրներու պայմաննե-
րէն, բայց ի Անգլիայէն որուն հետ համըն-
թաց կ'ընթանայ իր տնտեսագիտական քա-
ղաքականութիւնը Օրինակի համար, Պը-
րանտ քիշ կ'արտածէ, բայց միեւնոյն
պատճառաւ ալ դուրսէն շատ քան գինիւր
հարկերու տէ՛հ Մէկ խօսքով Յրանդա
նը գործին կը բաւէ

Ընդհանրապես, Գեղամանիա իր ներքին ապստամբ մեծագույն մասը զուրաբն հազարան, փոխադարձաբար ինքն ալ հարկ կարողութեւն է օտար երկիրներու մէջ իրեն համար նոր շահատուներն եւ հրապարակ ներ ձեռք ձգել։ Գեղամանիոյ տնտեսաբնական քաղաքականութիւնը, որուն այժմ կը հետեւի, անհրաժեշտ արդիւնքն է որեւէ իր այս կացութեան Գեղամանիա առանց տաքնապի մը երկկողմ ունենալու իր հողադարձութիւնը զոհեց իր ճարտարաւորութեան, իր գործարաններու արտադրութեան յաճախորդներ ապահովելու համար։ Կեդրոնական Եւրոպայի հետ 1891ին կնքած համալսարան առեւտրական զաւանգիչներով եւ Ռուսիոյ եւ Սպանիոյ հետ ունեցած մաքուր իր պատերազմին յաջորդող զաւանգիչներով ու Եւրոպայի դուրս, իր առեւտուր բրած Պետութեան մեծագույն մասին հետ կնքած զաւանգիչներով, իր ճարտարաւորութիւն արտադրութեան մեծ զարկ եւ մղում տուած է։ Իր գործարաններուն, արտադրութիւններու արտածելու զիրութիւններու տալով, միեւնոյն ժամանակ իշխարաւորած է նաեւ նպարտ դէշներու հերթածուրը։ Բնականաբար այս մեծաքանակ ներածումներն զվաւարաբար պիտի օգտուէին գերմանական նաւահանգիստներէ։

Թէ՛ ներքին ասեւտութի համար գուր-
տէն զնկ հարկադրուած ապրանքներու եւ
Թէ՛ իր արտածութեան նիւթերու փո-
խարկով թիւրջ զլիստորաբար կը կա-
տարուի ծովու ճափով: Դաշխիւն
բերք, արտօթիք, մանածի եւ տարու
գազօրծութեան նախականն նիւթե-
րը, բամբակն, բուրդ, մետաղ, մետաղա-
գործական արուեստի նախականն նիւթե-
հանքածուխ, մորթի, կաշի եւ իր հողագոր-
ծութեան լատուկ պարարտացուցիչ նիւ-
թերը Եւրոպայէ զուրս գտնուած երկրի
ներէ է որ կը զնէ, այսինքն Մ. Նամանգ-

ներէ, Հարաւային Ամերիկայէ, Արժանի-
նէ, Պրահայիւայէ, Գլիլիէ, անգլիական
Հնդկաստանն եւ Աւստրալիայէ, իսկ Եւրո-
պայի մէջ աւ. գլխաւորաբար Անգլիայէ
Արդ, բոլոր այս գնումները ծովու ճամբոյ
միջոցի կտրելն է փոխադրելն է Գերմանի-
աներանից 1899 իսկ զերման վաճառական
նութեան 10 միլիոնի ընդհանուր գումար-
ուն միջոց 1,600 միլիոնը կատարու-
ն է Անգլիոյ հետ, Եւրոպայ հետ 550 միլիոն
Մ. Նահանգներու հետ 1,300 միլիոն, իս-
կ Եւրոպ. եւ Հարաւային Ամերիկայի հե-
տուրեւորը 700 միլիոնը կ'անցնի Անգ-
լիոյ հետ Կապիտալի, Զինի եւ Զարդի հետ 45
միլիոն մօրքի առևտուր ըրած է, իս-
կ 160 միլիոն Աւստրալիոյ, եւ 150 միլիոն
Ամերիկի հետ :

Պաշտօնական վիճակացոյցներով հաս-
տատուած է թէ գերմանական վաճառա-
կանութեան 70 0/0-ը ծովու ճամբով է, որ
բով տարեկան 10 միլիարդ 77 միլիարդ
ռ. կը մահեն նաւահանդիսանքերէն :

ԺԹ. դարու առաջին կիսուն Գերման
յիման, որ իր երկրին բերեցրով կապը
եւ իր եւրոպական անհամադրիվներուն մի
պարզիականաժ էր, այսօր տալիս առ առ
կու. անեւեւոյթ կ'ըլլայ հանգչպ ճարտար
արեւեւա Գերմանիայի մը, որուն ապա
ղան անալի քան երբեք ծովորու գիր
է: Յամուալիս եւրոպայ պետութիւնն
րէն ոչ ոք կրցած է գերազանցել Գերմա

94	25	Բուսմ. երկվթ.	100
50	—	Օսմ. Ռեմի	286
26	75	Փոքեմ. Լիստոսեի վրայ	230
24	37	—	—
11	25	—	—
Իջևե	107	Պրիխսուկ, 21 Դիկս.	—
Ժուղի	104	Իսնովի (Օսմ. Մեմբ. I)	24
»	18	Բուսմ. երկվթ. ուղի	104
»	82	—	—
»	—	—	—
»	—	—	—
»	39	50	—
»	30	50	—
»	42	50	—
»	85	50	—
»	03	93	—
»	25	36	1/4
Ինի վրայ	—	—	—

4.

— Ինչպէս որ կ'աղէք։
Ու մտաւ պողոտային մէջ, մինչդեռ
ծածկ եւ իր բարեկամը հրապարակին վրայ
կեցած՝ հեկեղեղին հելուղ բաղմունքի մէջ
կը զիտէին։ Ուսման կուգային սեղան
երեստապարդին ձեռքը, բայց չստ չիւղը
թիւ մը կը կաղմէին առոնքը, կ'երեւա
թիւ աղբէն իրաւին մէջ տարածուեք եւ
ծածկը կ'կրկնականութիւնը զարշաւ
թիւը, որով եւ իր նկատման համարեւ
թիւնները զարշաւ։
Երբ վերջապէս պարպուեցաւ, հեկեղ
եղին, իրենք ալ ձեռացան, մտան աստաղ
հոնկէց անցնելու համար իրենց բնակ
անըր։
Բովել ըսով կը քայլէին, յարմարալ
Բիւլ առնէին հասան պարտին տղին պատ
րուն թալի, ձիւա տնի փոսին առնել, Եւ
կէց երկու օր առաջ աքանչելի ոստում
մը առած էր Օր, Եւ Սթրիլ իր ձեռով
ծալք, զլուրէն կալի, քեմեին խոտեր
կը զիտէր, հոն հարստութիւն մը զըս
ննելու յայտով կարծես։

(Շարունակելի)